

Päivämäärä

Dnro

4.3.2020

325/01.04/2020

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

25.3.2020 - toistaiseksi

Kumoo

Suu- ja sorkkataudin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (5/EEO/96)

Suu- ja sorkkatautia koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanosta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (7/EEO/04)

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (441/2013)

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) 9 § 3 mom.

Vastaavat EU-säädökset

Neuvoston direktiivi 2003/85/EY (32003L0085); EYVL N:o L 306, 22.11.2003, s. 1

Maa- ja metsätalousministeriön asetus suu- ja sorkkataudin vastustamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (441/2013) sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 9 §:n 3 momentin nojalla:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan suu- ja sorkkataudin vastustamiseen.

2 § Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *sorkkaeläimillä* nautaeläimiä, lampaita, vuohia, sikoja, hirviä, poroja, metsäkauriita, valkohäntäpeuroja, kameleita, laamoja, alpakoita sekä muita Artiodactyla-heimon Ruminantia-, Suina- ja Tylopoda-alalahkoihin kuuluvia eläimiä;
- 2) *itämisajalla* ajanjaksoa, joka alkaa tartunnan tulosta pitopaikkaan ja päättyy oireiden havaitsemiseen, nautaeläinten ja sikojen pitopaikan kyseessä olleen kuitenkin enintään 14 sekä lampaiden, vuohien ja muiden sorkkaeläinten pitopaikan kyseessä olleen enintään 21 oireiden havaitsemista edeltävää vuorokautta;

- 3) *lihalla* tuoretta lihaa, elimiä, jauhelihaa, raakalihavalmisteita ja mekaanisesti erotettua lihaa sekä sellaisia lihatuotteita, joille ei ole tehty ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden tuotantoon, jalostukseen, jakeluun ja yhteisön alueelle tuomiseen liittyvistä eläinten terveyttä koskevista säännöistä annetun neuvoston direktiivin 2002/99/EY (*neuvoston direktiivi 2002/99/EY*) liitteessä III olevan 1 kohdan taulukon a—g tai i alakohdassa mainittua käsittelyä; sekä
- 4) *sentinellieläimillä* eläimiä, jotka eläintaudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen sijoitetaan tyhjennettyyn pitopaikkaan ennen varsinaisen eläintuotannon käynnistämistä ja joiden vasta-ainetasoja seuraamalla pyritään varmistumaan siitä, ettei tautia enää esiinny pitopaikassa.

3 §

Eläintautiepäilyn vuoksi suoritettava tutkimus

Valvontaviranomaisen on eläintautilain 20 §:ssä tarkoitetun pitopaikkakäynnin yhteydessä tarkastettava eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 19 ja 21 §:ssä tarkoitetut eläinten merkinnät ja eläinluettelot.

4 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Jos kyseessä on suu- ja sorkkatautia koskeva virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös, jolla:

- 1) veloitetaan luetteloimaan pitopaikassa olevat eläimet sekä suu- ja sorkkatautiin todennäköisesti jo kuolleet eläimet ryhmittäin sekä täydentämään luetteloita sorkkaeläinten syntymää, kuolemaa sekä epäiltyä tartunnan saamista koskevilla tiedoilla;
- 2) veloitetaan luetteloimaan ryhmittäin, kuinka paljon maitoa, maitotuotteita, lihaa, ruhoja, nahkoja, vuotia, villaa, sukuoluja, alkioita, lantaa, rehua ja kuivikkeita pitopaikan varastossa säilytetään;
- 3) kielletään eläinten tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;
- 4) veloitetaan pitämään sorkkaeläimiä eläinsuojissa tai muussa sellaisessa paikassa pitopaikassa, jossa ne voidaan eristää;
- 5) kielletään sorkkaeläinten maidon, lihan, muiden sorkkaeläimistä saatujen tuotteiden, rehujen sekä muiden sellaisten aineiden tai välineiden vieminen pois pitopaikasta, jotka voivat levittää suu- ja sorkkatautia;
- 6) kielletään henkilöiden ja ajoneuvojen liikkuminen pitopaikasta toiseen sorkkaeläinten pitopaikkaan; sekä
- 7) veloitetaan huolehtimaan henkilöiden varusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.

5 §

Päätöksestä poikkeaminen

Eläintautilain 23 §:n 3 momentin nojalla voidaan myöntää lupa poiketa:

- 1) 4 §:n 3 kohdassa säädetystä kiellosta muiden eläinten kuin sorkkaeläinten tuomiseksi pitopaikkaan tai viemiseksi sieltä pois;
- 2) 4 §:n 4 kohdassa säädetystä kiellosta maidon viemiseksi lähimpään mahdolliseen laitokseen käsiteltäväksi yhteisön toimenpiteistä suu- ja sorkkataudin torjumiseksi, direktiivin 85/511/EY sekä päätösten 89/531/ETY ja 91/665/ETY kumoamisesta ja direktiivin 92/46/ETY muuttamisesta annetun neuvoston direktiivin 2003/85/EY

(*suu- ja sorkkatautidirektiivi*) liitteen IX mukaisesti, jos maidon säilytys pitopaikassa ei ole mahdollista; sekä

3) 4 §:n 6 kohdassa tarkoitetusta kiellosta.

6 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Eläintautilain 22 §:ssä tarkoitetussa selvityksessä tai tutkimuksessa on arvioitava, ovatko esiin tulleet seikat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn sellaisessa jäljitetyssä pitopaikassa, josta tauti on voinut tarttua tai johon se on voinut levitä. Virallisen eläintautiepäilyn kyseessä ollen sovelletaan, mitä 4 ja 5 §:ssä säädetään. Eläintautilain 23 §:n 3 momentin nojalla voidaan kuitenkin sallia myös poikkeaminen 4 §:n 3 kohdassa säädetystä kiellosta sorkkaeläinten kuljettamiseksi eläinsuojelusyistä teurastettaviksi edellyttäen, että pitopaikan eläimissä ei ole todettu taudin kliinisiä oireita.

7 §

Eläinten lopettaminen virallisen eläintautiepäilyn perusteella

Jos tartunnan todennäköisyys pitopaikassa on suuri, voidaan pitopaikan sorkkaeläimet määrätä eläintautilain 26 §:n 2 momentin nojalla lopetettaviksi virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Lopetettaviksi määrätyistä eläimistä on määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

8 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös sekä sitä koskevat poikkeusluvut

Kun suu- ja sorkkatauti on todettu, on tehtävä viipymättä eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös, ellei sitä ole vielä tehty virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Päätökseen ja siitä poikkeamiseen sovelletaan, mitä 4 ja 5 §:ssä säädetään.

Jos suu- ja sorkkatautia epäillään esiintyvän kuljetusajoneuvossa olevassa eläimessä, on ryhdyttävä tarvittaviin eläintautilain 74 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

9 §

Päätös taudin hävittämiseksi pitopaikasta

Suu- ja sorkkataudin toteamisen jälkeen on eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävä pitopaikan kaikki sorkkaeläimet lopetettaviksi viipymättä pitopaikassa, ellei niitä ole jo määrätty lopetettaviksi 7 §:n mukaisesti. Lopetettaviksi määrätyistä eläimistä on määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

Lopetettaviksi voidaan määrätä myös sellaisia muita pitopaikassa pidettäviä eläimiä kuin sorkkaeläimiä, jotka ovat olleet läheisissä kosketuksissa sairastuneiksi epäiltyjen tai todettujen eläinten kanssa. Lopetettaviksi ei kuitenkaan voida määrätä eläimiä, jotka voidaan eristää sekä puhdistaa ja desinfioida tehokkaasti ja jotka ovat yksilöllisesti tunnistettavissa. Eläinten lopettamisesta säädetään eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1099/2009 IV luvussa.

Lopettujen ja pitopaikassa itsestään kuolleiden eläinten raadot on eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävä hävitettäväksi välittömästi eläinten kuoleman jälkeen tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa. Pitopaikassa oleva sorkkaeläinten liha, maito ja villa sekä kaikki muut pitopaikassa olevat, suu- ja sorkkataudin todennäköisesti saastuttamat

tuotteet, sivutuotteet, rehut, aineet ja jätteet on määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niissä olevat suu- ja sorkkatautivirukset tuhoutuvat.

Rakennukset, joissa eläimiä on pidetty, niiden ympäristö, raatojen kuljettamiseen käytetyt ajoneuvot, eläinten hoidossa käytetyt työvälineet ja kaikki muu todennäköisesti saastunut kalusto ja laitteisto on määrättävä puhdistettavaksi tai desinfioitavaksi suu- ja sorkkatauti-direktiivin liitteen IV mukaisesti sen jälkeen, kun kaikki lopetettaviksi määrätyt pitopaikan eläimet on lopetettu ja raadot hävitetty tai kuljetettu pois. Jos välineitä ja laitteita ei ole mahdollista desinfioida, ne on määrättävä hävitettäväksi. Myös muut rakennukset sekä laitumet ja ulkotarhat on tarvittaessa määrättävä desinfioitaviksi, jos on arvioitavissa, että ne ovat suu- ja sorkkatautiviruksen saastuttamia. Jos rakennuksia, laitumia tai ulkotarhoja ei ole erityisistä syistä mahdollista desinfioida riittävässä laajuudessa, ne on määrättävä käyttökieltoon vähintään vuoden ajaksi.

Päätöstä täytäntöön panevan valvontaviranomaisen tulee pitää yksityiskohtaista luetteloa hävitetystä omaisuudesta sekä suoritetuista desinfektioimenpiteistä.

10 §

Uusien eläinten tuonti pitopaikkaan taudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen

Eläintautilain 26 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on asetettava uusien sorkkaeläinten ottamisen ehdoksi, että pitopaikkaan taudin hävittämistoimenpiteiden loppuun saattamisen ja eläintautilain 23 §:ssä tarkoitetun päätöksen kumoamisen välisenä aikana otettavat sorkkaeläimet:

- 1) tuodaan alueilta, joihin ei kohdistu suu- ja sorkkataudin leviämisen estämiseksi asetettuja kieltoja tai rajoituksia;
- 2) ovat peräisin ja tuodaan pitopaikasta, joka on sellaisen säteeltään 10 kilometriä olevan alueen keskellä, jolla ei ole ollut suu- ja sorkkataudin taudinpurkausta vähintään 30 päivään, taikka on ennen tuontia tutkittu suu- ja sorkkataudin varalta kielteisillä tuloksilla; sekä
- 3) sijoitetaan siten, että eläimiä on pitopaikan jokaisen tuotantoyksikön jokaisessa eläinsuojassa.

Eläintautilain 26 §:n nojalla on lisäksi määrättävä pitopaikkaan 1 momentissa mainittuna aikana tuotaville uusille sorkkaeläimille tehtäväksi kliininen tarkastus kolmen päivän välein tuontia seuraavien 14 vuorokauden aikana sekä tämän jälkeen kerran viikossa siihen saakka, kunnes tuonnista on kulunut 28 vuorokautta. Lisäksi pitopaikan kaikki sorkkaeläimet on määrättävä tutkittaviksi kliinisesti, ja kaikista eläimistä on määrättävä otettaviksi näytteet suu- ja sorkkataudin varalta sen jälkeen, kun on kulunut vähintään 28 vuorokautta siitä, kun pitopaikkaan on edellisen kerran tuotu eläimiä.

Lisäksi voidaan määrätä, että pitopaikkaan on tuotava ennen muiden sorkkaeläinten tuontia sentinellieläimiä sekä määrätä niitä koskevista tutkimuksista. Tällöin muita sorkkaeläimiä ei enää 1 momentin 3 kohdasta poiketen tarvitse sijoittaa tuotantoyksikön sellaisiin eläinsuojaihin, joissa sentinellieläimiä on pidetty.

11 §

Pitopaikasta peräisin olevien jäljitettyjen tuotteiden käsittely ja hävittäminen

Sellainen sorkkaeläimistä saatu liha ja maito sekä sellaiset sorkkaeläimistä saadut maitotuotteet, sukusolut, alkioita ja sivutuotteet, jotka on saatu itämisaikana tai oireiden havaitsemisen ja 4 §:ssä tarkoitetun päätöksen tiedoksiannon välisenä aikana pitopaikasta, jossa

suu- ja sorkkatautia esiintyy ja jotka on eläintautilain 29 §:n 1 momentin mukaisesti kyetty jäljittämään, on mainitun pykälän 2 momentin nojalla määrättävä hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että niihin liittyvä mahdollinen tartuntavaara poistuu. Sorkkaeläinten sukusolut ja alkio on kuitenkin aina määrättävä hävitettäväksi. Tuotteiden hävittäminen on suoritettava muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveys säännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*) mukaisesti.

12 §

Taudin leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan kumota osittain, kun 21 vuorokautta on kulunut eläinten ja niistä saatavien tuotteiden ja muiden aineiden ja esineiden hävittämistoimenpiteiden sekä tähän liittyvien puhdistus- ja desinfektio-toimenpiteiden loppuun saattamisesta. Päätös on jätettävä voimaan siltä osin kuin sillä kielletään sorkkaeläinten vieminen pois pitopaikasta.

Osittain voimaan jätetty päätös voidaan kumota kokonaan sen jälkeen, kun:

- 1) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettut tutkimukset on tehty ja niiden tulokset ovat olleet kielteiset eikä ole muuta perusteltua syytä epäillä suu- ja sorkkatautia esiintyvän pitopaikassa; tai
- 2) pitopaikka on ollut tyhjiällä sorkkaeläimistä kuusi kuukautta sorkkaeläinten tuontia koskevan kiellon voimassaolon päättymisestä.

Jos eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös kohdistuu pitopaikkaan, jossa tautia ei ole todettu esiintyvän, mutta joka on ollut yhteydessä sellaiseen pitopaikkaan, jossa tautia on todettu esiintyvän, päätös voidaan kumota, kun pitopaikassa on tehty eläintautilain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettut tutkimukset. Lisäksi edellytetään, että tutkimustulokset ovat olleet kielteiset eikä yhdelläkään eläimellä esiinny suu- ja sorkkatautiin viittaavia oireita. Päätöstä ei kuitenkaan voida kumota mahdollisen itämisajan kuluessa.

13 §

Pitopaikka, joka muodostuu erillisistä tuotantoyksiköistä

Jos pitopaikka muodostuu kahdesta tai useammasta tuotantoyksiköstä, Ruokavirasto voi 9 §:stä poiketen päättää, ettei sellaisissa tuotantoyksiköissä olevia eläimiä määrätä lopetettaviksi, joissa suu- ja sorkkatautia ei esiinny. Tällöin tuotantoyksiköiden osalta ei myöskään muutoin sovelleta, mitä 9—11 §:ssä säädetään. Pitopaikasta toimitettavalle maidolle on kuitenkin tehtävä maidon käyttötarkoituksesta riippuen jokin suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä IX olevassa A tai B osassa säädetystä käsittelyistä;

Edellytyksenä 1 momentin soveltamiselle on, että yksiköt ovat ennen taudin pitopaikkaan tuloa täyttäneet ja edelleen täyttävät seuraavat vaatimukset:

- 1) yksiköt ovat toiminnallisesti ja rakenteellisesti täysin erillään ja riittävän etäällä tunnetun saaneita eläimiä sisältävistä yksiköistä;
- 2) yksiköissä pidettävien sorkkaeläinten hoidossa käytetään eri henkilökuntaa, välineitä ja laitteita kuin niissä tuotantoyksiköissä pidettävien sorkkaeläinten hoidossa, joissa tartuntaa esiintyy;
- 3) eläinsuojissa käyvät henkilöt käyttävät suojavaatteita ja -jalkineita, joita ei käytetä eläinsuojan ulkopuolella; sekä

- 4) eläinsuojien sisään- ja uloskäynti on järjestetty siten, että eläinsuojissa käytettävien jalkineiden ja eläinsuojien ulkopuolella käytettävien jalkineiden jalanjäljet eivät koh-
taa, ja että sisään- ja uloskäynnin yhteydessä on mahdollisuus jalkineiden desinfi-
ointiin desinfektioaltaassa sekä käsien pesuun ja desinfiointiin.

14 §

Suu- ja sorkkatauti eläintarhassa, villieläinpuistossa tai muussa erityiskohteessa

Ruokavirasto voi 9 §:ssä säädetystä poiketen päättää, ettei pitopaikan eläimiä tai osaa niistä määrätä lopetettaviksi, jos eläinten eloon jättäminen ei aiheuta vaaraa suu- ja sorkkataudin leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ja jos pitopaikka on:

- 1) eläintarha;
- 2) villieläinpuisto;
- 3) laboratorio;
- 4) koe-eläinlaitos;
- 5) rakennus tai aidattu paikka, jossa sorkkaeläimiä pidetään tieteellistä tutkimusta taikka uhanalaisten tai harvinaisten lajien tai rotujen säilyttämistä varten; taikka
- 6) alue, jolla eläimiä pidetään metsästystä varten tai muussa vastaavassa tarkoituk-
sessa ja jolla olevien kaikkien sorkkaeläinten hävittäminen on käytännössä mahdo-
tonta.

Ruokaviraston on ilmoitettava 1 momentin soveltamisesta viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle.

15 §

Toimenpiteet 14 §:ssä tarkoitetuissa erityiskohteissa

Edellä 14 pykälässä mainitussa tilanteessa on kuitenkin soveltuvin osin noudatettava mitä 9 ja 11 §:ssä säädetään. Sorkkaeläimistä on myös eläintautilain 26 §:n nojalla määrättävä otettavaksi näytteitä, jotta voitaisiin varmistaa, ettei vaaraa tartunnan leviämisestä pitopaikan ulkopuolelle ole.

Jos pitopaikan sorkkaeläimiä tai osaa niistä ei lopeteta, pitopaikkaa koskevan eläintautilain 23 §:ssä tarkoitetun päätöksen voimassaolon osalta noudatetaan, mitä eläintautilain 24 §:n 1 momentissa säädetään. Päätöksellä määrättyihin ihmisten ja ajoneuvojen liikkumista koskeviin kieltoihin, rajoituksiin ja toimenpiteisiin voidaan myös tehdä tarvittavia muutoksia ottaen huomioon pitopaikan toiminta sekä taudin leviämisvaara. Lisäksi voidaan määrätä pitopaikan tautisuojausta parantavista puhdistus- ja desinfiointitoimenpiteistä.

16 §

Suu- ja sorkkatauti teurastamossa tai rajatarkastusasemalla

Teurastamossa tai rajatarkastusasemalla esiintyvän suu- ja sorkkataudin johdosta suoritetaan eläinten lopettamiseen, raatojen, tuotteiden, sivutuotteiden, aineiden ja jätteiden hävittämiseen sekä pitopaikan puhdistamiseen ja desinfiointiin sovelletaan, mitä 9 ja 11 §:ssä säädetään. Teurastamoa tai rajatarkastusasemaa koskeva eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös on 12 §:ssä säädetystä poiketen kumottava, kun 24 tuntia on kulunut siitä, kun desinfektioitoimenpiteet on suoritettu loppuun kyseisessä pitopaikassa.

17 §

*Väliaikainen tarkkailuvyöhyke**suu- ja sorkkatautia koskevan virallisen eläintautiepäilyn perusteella*

Virallisen eläintautiepäilyn perusteella voidaan perustaa taudin epäillyn esiintymispaikan ympärille eläintutilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke (*väliaikainen tarkkailuvyöhyke*), jos alueella pidetään runsaasti taudille alttiisiin lajeihin kuuluvia eläimiä, taudille alttiisiin lajeihin kuuluvien eläimiä ja niiden kanssa kosketuksissa olleita eläimiä siirretään paljon, tautiepäilyn ilmoittamisessa on esiintynyt viivästyksiä tai tiedot suu- ja sorkkatautiviruksen mahdollisesta alkuperästä ja kulkeutumisesta ovat taudin tehokkaan vastustamisen kannalta riittämättömiä.

Eläintutilain 34 §:n nojalla on määrättävä valvontaviranomaiset suorittamaan väliaikaisella tarkkailuvyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa taudin esiintymisen selvittämiseksi tarvittavia tarkastuksia ja ottamaan tarvittavia näytteitä. Pitopaikoissa on myös määrättävä noudatettavaksi 4 §:ssä säädettyjä kieltoja, rajoituksia ja toimenpiteitä. Kielloista, rajoituksista ja toimenpiteistä voidaan eläintutilain 38 §:n nojalla myöntää 5 §:ssä säädettyjä poikkeuksia.

Väliaikainen tarkkailuvyöhyke on lakkautettava, kun tautiepäily on suljettu pois, tauti on todettu tai taudin vastustaminen on saatu hallintaan.

Koko maassa voimassa olevan väliaikaisen eläinten kuljetuskiellon asettamisesta tautitilanteen selvittämiseksi välttämättömistä syistä säädetään eläintutilain 45 §:ssä.

18 §

Rajoitusvyöhykkeen perustaminen, kun suu- ja sorkkatauti on todettu

Kun suu- ja sorkkatauti on todettu, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintutilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke, joka jaetaan suoja- ja valvontavyöhykkeeseen. Suojavaikkeen rajan tulee sijaita vähintään kolmen kilometrin ja valvontavyöhykkeen rajan vähintään kymmenen kilometrin etäisyydellä taudin esiintymispaikasta siten, että suojavaikkeen sisältyy valvontavyöhykkeeseen ja että rajoja määritettäessä otetaan huomioon myös eläintutilain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettut seikat.

Rajoitusvyöhykettä ei kuitenkaan tarvitse perustaa, jos suu- ja sorkkatautia on todettu esiintyvän teurastamossa, rajatarkastusasemalla tai kuljetusvälineessä ja jos Ruokavirasto arvioi, ettei luopuminen vyöhykkeiden perustamisesta vaaranna suu- ja sorkkataudin torjuntatoimenpiteiden toteuttamista.

Poiketen siitä, mitä 17 §:ssä säädetään, väliaikainen tarkkailuvyöhyke voidaan erityisistä syistä perustaa myös todetun suu- ja sorkkataudin vuoksi taikka jättää 17 §:n nojalla perustettu vyöhyke voimaan taudin toteamisen jälkeen, jos tiedot suu- ja sorkkatautiviruksen mahdollisesta alkuperästä ja kulkeutumisesta ovat taudin toteamishetkellä taudin tehokkaan vastustamisen kannalta riittämättömiä. Väliaikaisella tarkkailuvyöhykkeellä noudatettavat kiellot, rajoitukset ja toimenpiteet eivät kuitenkaan saa olla ristiriidassa suoja- ja valvontavyöhykkeellä noudatettavien kieltojen, rajoitusten ja toimenpiteiden kanssa.

19 §

Rajoitusvyöhykkeeltä peräisin olevien eläinten ja tuotteiden jäljittäminen

Aluehallintoviraston on pyrittävä jäljittämään eläimet, jotka on kuljetettu suoja- ja valvontavyöhykkeellä sijaitsevista pitopaikoista vyöhykkeen ulkopuolelle tartunnan arvioitua vyöhykkeen alueelle saapumista edeltävien 21 vuorokauden aikana sekä tartunnan saapumisen ja vyöhykkeen perustamisen välisenä aikana. Tiedot näistä eläimistä ja niiden määränpäästä on toimitettava viipymättä Ruokavirastoon.

Aluehallintoviraston on myös pyrittävä jäljittämään liha sekä maito ja maitotuotteet, jotka on saatu suojavyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa pidetyistä sorkkaeläimistä tartunnan arvioidun vyöhykkeen alueelle saapumisen ja suojavyöhykkeen perustamisen välisenä aikana. Maitoa ja maitotuotteita ei kuitenkaan tarvitse jäljittää, jos maito tai maitotuotteet on käsitelty suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteen IX mukaisesti.

20 §

Rajoitusvyöhykkeen lakkauttaminen

Suojavyöhyke voidaan lakkauttaa, kun:

- 1) vähintään 15 vuorokautta on kulunut alkudesinfektiosta pitopaikoissa, joissa taudin on todettu esiintyvän; ja
- 2) suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä III olevassa 2.3 kohdassa säädetyt tutkimukset suojavyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa on tehty, ja niiden tulokset ovat kielteiset.

Suojavyöhykkeen lakkauttamisen jälkeen vyöhykkeellä sijainneet alueet jäävät edelleen valvontavyöhykkeelle.

Valvontavyöhyke voidaan lakkauttaa, kun

- 1) vähintään 30 vuorokautta on kulunut alkudesinfektiosta pitopaikoissa, joissa taudin on todettu esiintyvän; ja
- 2) suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä III olevassa 2.4 kohdassa säädetyt tutkimukset valvontavyöhykkeellä sijaitsevilla pitopaikoissa on tehty, ja niiden tulokset ovat kielteiset.

21 §

Eläinten lopetus rajoitusvyöhykkeellä

Eläinten lopettamiseen suoja- ja valvontavyöhykkeellä sovelletaan, mitä eläintautilain 39 §:ssä säädetään.

22 §

Suojavyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen

Aluehallintoviraston on välittömästi tehtävä luettelo kaikista suojavyöhykkeellä olevista sorkkaeläinten pitopaikoista ja niissä pidettävien eläinten lukumäärästä. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kunnaneläinlääkäri tai aluehallintovirasto on määrättävä tarkastamaan säännöllisesti luetteloiduissa pitopaikoissa. Ensimmäinen tarkastuskäynti on suoritettava mahdollisimman pian. Käynnin yhteydessä on tarkastettava sorkkaeläimet ja otettava niistä tarvittaessa näytteitä suu- ja sorkkataudin varalta. Lisäksi

on tarkastettava eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain (238/2010) 19 ja 21 §:ssä tarkoitetut eläinten merkinnät ja eläinluettelot sekä eläintautilain 7 §:ssä tarkoitetut tautisuojausta koskevat menettelytavat.

23 §

Suojavyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on määrättävä:

- 1) suojavyöhykkeellä sijaitsevista sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat huolehtimaan, että pitopaikoissa käyvien henkilöiden ajoneuvot pestään ja desinfioidaan tarpeellisilta osin pitopaikasta poistuttaessa, jos ajoneuvot ovat voineet saastua käynnin yhteydessä;
- 2) suojavyöhykkeellä sijaitsevissa sorkkaeläinten pitopaikoissa käyvät henkilöt asianmukaisella tavalla käyttämään suojavaatteita sekä peseytymään ja puhdistamaan ja desinfioimaan varusteitaan eläinsuojien tai pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä;
- 3) suojavyöhykkeellä sijaitsevista sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään luetteloja pitopaikassa käyvistä henkilöistä, lukuun ottamatta sellaisia henkilöitä, jotka vierailevat teurastamossa tai rajatarkastusasemalla taikka sellaisessa pitopaikassa kuten eläintarhassa tai villieläinpuistossa, jossa he eivät pääse suoraan kosketukseen sorkkaeläinten tai niiden oleskelupaikkojen kanssa; sekä
- 4) kuljetusvälineet, joita on käytetty sorkkaeläinten kuljettamiseen suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta sekä kuljetusvälineet, joita on käytetty sorkkaeläinten lihan tai maidon, sorkkaeläimistä saatujen muiden tuotteiden taikka rehun kuljetukseen suojavyöhykkeellä ja jotka voivat olla suu- ja sorkkatautiviruksen saastuttamia, mahdollisimman pian lastin purkamisen jälkeen pestäviksi ja desinfioitaviksi suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteen IV mukaisesti.

24 §

Henkilöiden liikkuminen suojavyöhykkeellä

Tilaneuvontaa tai muuta tähän rinnastettavaa, eläintenpitoon liittyvää neuvontaa tai konsultointia suorittavien henkilöiden käynnit sorkkaeläinten pitopaikoissa on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä suojavyöhykkeellä.

Lisäksi suojavyöhykkeellä voidaan kieltää muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden muut kuin välttämättömät käynnit sorkkaeläinten pitopaikoissa.

25 §

Sorkkaeläinten kuljetus suojavyöhykkeellä

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on kiellettävä sorkkaeläinten vieminen pois suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta sekä kuljettaminen suojavyöhykkeellä.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa sorkkaeläinten kuljettamiseen suojavyöhykkeen kautta maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia purkamatta sekä sorkkaeläinten kuljettamiseen suojavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta pitopaikasta suojavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

Lisäksi voidaan myöntää lupa sorkkaeläinten kuljettamiseen suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta suojavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon teurastettavaksi eläinsuojelullisista syistä tai, jos vyöhykkeellä ei ole teurastamoita, muuhun luvassa nimettävään teuras-

tamoon edellyttäen, että kunnaneläinlääkäri on tarkastanut pitopaikan kaikki sorkkaeläimet suu- ja sorkkataudin oireiden varalta kielteisillä tuloksilla.

26 §

Muiden eläinten kuljetus suojavyöhykkeellä

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on kiellettävä hevoseläinten kuljettaminen suojavyöhykkeellä sijaitsevasta sorkkaeläinten pitopaikasta. Lisäksi on määrättävä, että toimitettaessa hevoseläimiä suojavyöhykkeeltä muihin jäsenvaltioihin niiden mukana on seurattava eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta annetun neuvoston direktiivin 2009/156/EY liitteen III mallin mukainen terveystodistus.

Taudin leviämisen estämiseksi välttämättömistä syistä voidaan eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä asettaa myös muita ehtoja ja rajoituksia, jotka koskevat muiden kotieläinten kuin sorkkaeläinten kuljettamista suojavyöhykkeellä.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitetusta kiellostä edellyttäen, että luvan myöntäminen ei aiheuta vaaraa suu- ja sorkkataudin leviämisestä.

27 §

Suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta tai laitoksesta peräisin olevan lihan markkinoille saattaminen

Suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta peräisin olevan sekä suojavyöhykkeellä sijaitsevassa teurastamossa tai muussa laitoksessa tuotetun sorkkaeläinten lihan saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä.

Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan lihaa, joka on saatu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin saadusta lihasta.

Suojavyöhykkeellä sijaitsevasta teurastamosta ja muusta laitoksesta on myös sallittava sorkkaeläinten lihan markkinoille saattaminen seuraavin ehdoin:

- 1) laitos on eläinlääkärin jatkuvassa valvonnassa;
- 2) laitoksessa käsitellään vain 2 momentissa tarkoitettua lihaa sekä lihaa, joka on peräisin vyöhykkeen ulkopuolella kasvatetuista ja teurastetuista eläimistä tai poikkeusluvalla vyöhykkeen ulkopuolelta vyöhykkeelle teurastettaviksi kuljetetuista eläimistä;
- 3) markkinoille saatettava liha merkitään neuvoston direktiivin 2002/99/EY liitteen II mukaisella merkillä;
- 4) markkinoille saatettava liha pidetään koko tuotantoprosessin sekä varaston ja kuljetuksen ajan täysin erillään sellaisesta lihasta, jota ei saa saattaa markkinoille; sekä
- 5) markkinoille saatettavan lihan mukana seuraavassa terveystodistuksessa on maininta 1—4 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä, jos lihaa toimitetaan toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Liha, jota ei saa saattaa markkinoille, on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä merkittäväksi neuvoston direktiivin 2002/99/EY liitteen II mukaisella merkillä ja lähetettäväksi sinetöidyissä säiliöissä aluehallintoviraston tarkoitusta varten hyväksymään

laitokseen käsiteltäväksi mainitun direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan taulukon a—g tai i alakohdan mukaisesti taikka hävitettäväksi sivutuoteasetuksen mukaisesti.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettusta kiellostä edellyttäen, että suojavyöhykkeen perustamisesta on kulunut yli 30 vuorokautta ja että komissio on myöntänyt Suomelle yleisen oikeuden kiellostä poikkeamiseen.

28 §

Maidon ja maitotuotteiden luovuttaminen suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta ja maitonäytteiden käsittely

Maidon ja maitotuotteiden luovuttaminen suojavyöhykkeellä sijaitsevasta sorkkaeläinten pitopaikasta on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä kiellettävä. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan maitoa ja maitotuotteita, jotka:

- 1) on tuotettu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja jotka on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin tuotetusta maidosta ja maitotuotteista; tai
- 2) kuljetetaan suojavyöhykkeellä sijaitsevaan meijeriin tai muuhun laitokseen käsiteltäväksi taikka sivutuoteasetuksen mukaisesti hävitettäväksi.

Lisäksi on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä kiellettävä 1 momentissa tarkoitetuista pitopaikoista saadusta raakamaidosta otettujen näytteiden käsittely muussa kuin eläintautilain 77 §:n 1 momentissa tarkoitettussa laboratorioissa.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettusta kiellostä maidon tai maitotuotteiden kuljettamiseksi suojavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevaan meijeriin tai muuhun laitokseen käsiteltäväksi edellyttäen, että suu- ja sorkkatauidirektiivin 27 artiklan 8 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttyminen varmistetaan ennen luvan myöntämistä tai asettamalla luvassa ehtoja.

29 §

Maidon tai maitotuotteiden markkinoille saattaminen suojavyöhykkeeltä tai suojavyöhykkeeltä peräisin olevaa maitoa käsittelevästä laitoksesta

Suojavyöhykkeellä sijaitsevan pitopaikan sorkkaeläimistä saadun maidon ja saatujen maitotuotteiden sekä suojavyöhykkeellä sijaitsevassa meijerissä tai muussa laitoksessa tuotetun maidon ja tuotettujen maitotuotteiden saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä kiellettävä. Markkinoille voidaan kuitenkin saattaa:

- 1) maitoa ja maitotuotteita, jotka täyttävät 28 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyt vaatimukset;
- 2) maitoa ja maitotuotteita, joille on tehty maidon tai maitotuotteiden käyttötarkoituksesta riippuen jokin suu- ja sorkkatauidirektiivin liitteessä IX olevassa A tai B osassa säädettyistä käsittelyistä; sekä
- 3) suojavyöhykkeellä sijaitsevasta meijeristä tai muusta laitoksesta maitoa tai maitotuotteita, jotka ovat peräisin sellaisista suojavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevissa pitopaikoissa kasvatetuista sorkkaeläimistä, joihin ei liity suu- ja sorkkataudin leviämisen riskiä.

Maidon ja maitotuotteiden saattamiseksi markkinoille suojavyöhykkeellä sijaitsevasta meijeristä tai muusta laitoksesta on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä lisäksi edellytettävä, että:

- 1) laitos on valvontaviranomaisen jatkuvassa valvonnassa;

- 2) markkinoille saatettava maito tai saatettavat maitotuotteet pidetään koko tuotanto-prosessin sekä varaston ja kuljetuksen ajan täysin erillään maidosta ja maitotuotteista, joita ei saa saattaa markkinoille; sekä
- 3) markkinoille saatettavan maidon ja saatettavien maitotuotteiden mukana on terveystodistus, jossa on maininta 1 momentin 1—3 kohdassa ja tässä momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisestä, jos maitoa tai maitotuotteita toimitetaan toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

30 §

Keinosiemennys sekä alkioiden ja sukusolujen kerääminen ja markkinoille saattaminen

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on suojavyöhykkeellä kiellettävä sorkkaeläinten keinosiemennys sekä alkioiden ja munasolujen kerääminen sorkkaeläimistä, lukuun ottamatta eläinten keinosiemennystä, jossa käytetään samassa pitopaikassa kerättyä tai varastoitua spermaa.

Lisäksi on kiellettävä suojavyöhykkeeltä peräisin olevista sorkkaeläimistä kerätyn sperman sekä kerättyjen munasolujen ja alkioiden markkinoille saattaminen. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan sellaista pakastettua spermaa sekä sellaisia pakastettuja munasoluja ja alkioita, joka tai jotka on kerätty ja pakastettu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeelle.

Sellaisen kiellon kohteena olevan sperman osalta, joka on kerätty ja pakastettu edellä 2 momentissa säädettyä ajankohtaa myöhemmin, toimija on määrättävä viivytyksettä huolehtimaan, että:

- 1) kaikille sperman luovuttajaeläinten kanssa samalla sperman keräysasemalla olleille eläimille on tehty kliininen tutkimus;
- 2) kaikki mainitulla asemalla olevat suu- ja sorkkataudille herkäät eläimet on tutkittu näytteenottomenetelmällä, jolla voidaan osoittaa viiden prosentin esiintyvyyttä 95 prosentin luotettavuustasolla, ja tutkimuksen tulokset ovat olleet kielteiset; sekä
- 3) sperman luovuttajaeläimelle on tehty serologinen testi suu- ja sorkkatautiviruksen vasta-aineiden osoittamiseksi näytteestä, joka on otettu vähintään 28 vuorokautta sperman keruun jälkeen.

Jos 3 momentissa tarkoitettujen tutkimusten tai testien tulokset ovat positiiviset, toimija on velvollinen hävittämään sperman.

31 §

Lannan kuljetus ja levittäminen suojavyöhykkeellä

Sorkkaeläinten lannan kuljettaminen pois suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta ja levittäminen suojavyöhykkeellä sijaitsevassa pitopaikassa on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää suu- ja sorkkatautidirektiivin 29 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti lupa poiketa kiellosta edellyttäen, että luvassa asetettavilla ehdoilla varmistetaan mainitun artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttaminen.

32 §

Muiden suojavyöhykkeellä pidettävistä sorkkaeläimistä saatujen tuotteiden markkinoille saattaminen

Suojavyöhykkeellä pidettävistä sorkkaeläimistä saatujen muiden tuotteiden kuin 27—31 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä, lukuun ottamatta tuotteita, jotka:

- 1) on saatu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin saaduista tuotteista; tai
- 2) käsitelty suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä VII olevan A osan mukaisesti.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on lisäksi määrättävä, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden mukana tulee olla terveystodistus, jossa on maininta vaatimusten täyttymisestä, jos tuotteita toimitetaan muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

33 §

Heinien, olkien ja rehujen kuljetus suojavyöhykkeellä

Heinien, olkien ja rehujen kuljettaminen pois suojavyöhykkeellä sijaitsevasta sorkkaeläinten pitopaikasta tai laitoksesta, jonka raaka-aine on peräisin mainitusta pitopaikasta, on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan heiniä, olkia tai rehuja, jotka

- 1) on tuotettu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeelle ja jotka on koko ajan pidetty erillään myöhemmin tuotetuista heinistä, oljista tai rehuista;
- 2) kuljetetaan hävitettäväksi; tai
- 3) täyttävät suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä VII olevan B osan 1 kohdan vaatimukset.

Kielto ei koske myöskään suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä VII olevan B osan 1 kohdan vaatimukset täyttävien heinien, olkien tai rehujen luovuttamista sorkkaeläinten pitopaikasta.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettusta kiellosta heinien, olkien tai rehujen toimittamiseksi suojavyöhykkeellä sijaitsevasta sorkkaeläinten pitopaikasta toiseen suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on lisäksi määrättävä, että heinien, olkien ja rehujen mukana seuraavassa terveystodistuksessa tulee olla maininta 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen kuljettamisen edellytysten täyttymisestä, jos niitä toimitetaan toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

34 §

Valvontavyöhykkeellä sijaitsevien pitopaikkojen tarkastaminen

Aluehallintoviraston on välittömästi tehtävä luettelo kaikista valvontavyöhykkeellä olevista sorkkaeläinten pitopaikoista ja niissä pidettävien eläinten lukumääristä. Luettelo on pidettävä ajan tasalla.

Pitopaikoissa tehtävien tarkastusten osalta noudatetaan, mitä 22 §:n 2 momentissa säädetään.

35 §

Valvontavyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Mitä 23 §:ssä säädetään tautisuojausta, luettelonpitoa sekä kuljetusvälineiden puhdistusta ja desinfiointia koskevien toimenpiteiden määräämisestä, sovelletaan myös valvontavyöhykkeeseen.

36 §

Sorkkaeläinten kuljetus valvontavyöhykkeellä

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on kiellettävä sorkkaeläinten vieminen pois valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta sekä kuljettaminen valvontavyöhykkeellä lukuun ottamatta sorkkaeläinten kuljetusta valvontavyöhykkeen kautta maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia purkamatta sekä sorkkaeläinten kuljettamista valvontavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta pitopaikasta valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan kuitenkin myöntää lupa sorkkaeläinten kuljettamiseen valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta valvontavyöhykkeellä sijaitsevalle laitumelle aikaisintaan 15 vuorokauden kuluttua edellisestä todetusta suu- ja sorkkatautitapauksesta suojavyöhykkeellä. Luvan myöntäminen edellyttää, että eläimet eivät laitumella joudu kosketuksiin muista pitopaikoista peräisin olevien sorkkaeläinten kanssa ja että kunnaneläinlääkäri on tarkastanut pitopaikan sorkkaeläimet ja ottanut niistä tarvittavat näytteet eikä tarkastuksen tai näytteiden tutkimustulosten perusteella ole aihetta epäillä suu- ja sorkkatautia esiintyvän pitopaikassa.

Lisäksi eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa sorkkaeläinten kuljettamiseen teurastettaviksi valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon tai, jos vyöhykkeellä ei ole teurastamoita, muuhun luvassa nimettävään teurastamoon. Luvan myöntäminen edellyttää, että kunnaneläinlääkäri on tarkastanut eläimiä koskevan kirjanpidon ja pitopaikan sorkkaeläimet sekä selvittänyt pitopaikan mahdolliset yhteydet tartuntalähteeseen tai pitopaikkaan, jossa tartuntaa esiintyy, eikä tarkastusten, selvitysten tai näytteiden tutkimustulosten perusteella ole aihetta epäillä suu- ja sorkkatautia esiintyvän pitopaikassa.

37 §

Hevoseläinten kuljetus valvontavyöhykkeellä

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä voidaan määrätä, että toimitettaessa hevoseläimiä valvontavyöhykkeeltä muihin jäsenvaltioihin niiden mukana on seurattava eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta annetun neuvoston direktiivin 2009/156/EY liitteen III mallin mukainen terveystodistus.

Taudin leviämisen estämiseksi välttämättömistä syistä voidaan eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä asettaa myös muita ehtoja ja rajoituksia, jotka koskevat hevoseläinten kuljettamista valvontavyöhykkeellä.

38 §

Valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta tai laitoksesta peräisin olevan lihan markkinoille saattaminen

Valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta peräisin olevan sekä valvontavyöhykkeellä sijaitsevassa laitoksessa tuotetun sorkkaeläinten lihan saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä.

Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan lihaa, joka on saatu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin saadusta lihasta.

Sorkkaeläinten lihan saattaminen markkinoille valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta teurastamosta tai muusta laitoksesta sekä valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta peräisin olevan sorkkaeläinten lihan saattaminen markkinoille vyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevasta teurastamosta tai muusta laitoksesta on myös sallittava seuraavin ehdoin:

- 1) laitos on eläinlääkärin jatkuvassa valvonnassa;
- 2) laitoksessa käsitellään vain 2 momentissa tarkoitettua lihaa ja lihaa, joka on peräisin suoja- ja valvontavyöhykkeen ulkopuolella kasvatetuista ja teurastetuista eläimistä tai eläimistä, jotka on kuljetettu teurastettavaksi 36 §:n 3 momentin vaatimusten mukaisesti taikka, jos kyse on valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta laitoksesta, suoja- ja valvontavyöhykkeen ulkopuolelta vyöhykkeelle teurastettaviksi kuljetetuista eläimistä;
- 3) valvontavyöhykkeeltä peräisin olevista sorkkaeläimistä saadun lihan tuotannossa noudatetaan lisätoimenpiteitä suu- ja sorkkatauditdirektiivin liitteessä VIII olevan B osan vaatimusten mukaisesti;
- 4) markkinoille saatettava liha merkitään neuvoston direktiivin 2002/99/EY liitteen II mukaisella merkillä;
- 5) markkinoille saatettava liha pidetään koko tuotantoprosessin sekä varastonnin ja kuljetuksen ajan täysin erillään sellaisesta lihasta, jota ei saa saattaa markkinoille; sekä
- 6) markkinoille saatettavan lihan mukana seuraavassa terveystodistuksessa on maininta 1—5 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä, jos lihaa toimitetaan toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

Liha, jota ei saa saattaa markkinoille, on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä merkittäväksi neuvoston direktiivin 2002/99/EY liitteen II mukaisella merkillä ja lähetettäväksi sinetöidyissä säiliöissä aluehallintoviraston tarkoitusta varten hyväksymään laitokseen käsiteltäväksi mainitun direktiivin liitteessä III olevan 1 kohdan taulukon a—g tai i alakohdan mukaisesti taikka hävitettäväksi sivutuoteasetuksen mukaisesti.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettua kiellosta edellyttäen, että valvontavyöhykkeen perustamisesta on kulunut yli 30 vuorokautta ja että komissio on myöntänyt Suomelle yleisen oikeuden kiellosta poikkeamiseen.

39 §

Maidon ja maitotuotteiden luovuttaminen valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta ja maitonäytteiden käsittely

Maidon ja maitotuotteiden luovuttaminen valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta sorkkaeläinten pitopaikasta on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Kieltoa ei kuitenkaan uloteta koskemaan maitoa ja maitotuotteita, jotka:

- 1) on tuotettu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavaohyikkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja jotka on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin tuotetusta maidosta ja maitotuotteista; tai
- 2) kuljetetaan valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan meijeriin tai muuhun laitokseen käsiteltäväksi taikka sivutuoteasetuksen mukaisesti hävitettäväksi.

Lisäksi on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä 1 momentissa tarkoitetuista pitopaikoista saadusta raakamaidosta otettujen näytteiden käsittely muussa kuin eläintautilain 77 §:n 1 momentissa tarkoitetussa laboratoriossa.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettua kiellosta maidon tai maitotuotteiden kuljettamiseksi suoja- ja valvontavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevaan meijeriin tai muuhun laitokseen käsiteltäväksi edellyttäen, että suu- ja sorkkatautidirektiivin 40 artiklan 8 kohdassa säädettyjen vaatimusten täytyminen varmistetaan ennen luvan myöntämistä tai asettamalla luvassa ehtoja. Lisäksi voidaan myöntää lupa poiketa 2 momentissa tarkoitettua kiellosta.

40 §

Maidon tai maitotuotteiden markkinoille saattaminen valvontavyöhykkeeltä tai valvontavyöhykkeeltä peräisin olevaa maitoa käsittelevästä laitoksesta

Valvontavyöhykkeellä sijaitsevan pitopaikan sorkkaeläimistä saadun maidon ja saatujen maitotuotteiden sekä valvontavyöhykkeellä sijaitsevassa meijerissä tai muussa laitoksessa tuotetun maidon ja tuotettujen maitotuotteiden saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä. Markkinoille voidaan kuitenkin saattaa:

- 1) maitoa ja maitotuotteita, jotka täyttävät 39 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyt vaatimukset;
- 2) maitoa ja maitotuotteita, joille on tehty maidon tai maitotuotteiden käyttötarkoituksesta riippuen jokin suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä IX olevassa A tai B osassa säädetyistä käsittelyistä; sekä
- 3) valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta meijeristä tai muusta laitoksesta maitoa tai maitotuotteita, jotka ovat peräisin sellaisista suoja- ja valvontavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevissa pitopaikoissa kasvatetuista sorkkaeläimistä, joihin ei liity suu- ja sorkkataudin leviämisen riskiä.

Maidon ja maitotuotteiden saattamiseksi markkinoille valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta meijeristä tai muusta laitoksesta on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä lisäksi edellytettävä, että:

- 1) laitos on valvontaviranomaisen jatkuvassa valvonnassa;
- 2) markkinoille saatettava maito tai saatettavat maitotuotteet pidetään koko tuotantoprosessin sekä varastonnin ja kuljetuksen ajan täysin erillään maidosta ja maitotuotteista, joita ei saa saattaa markkinoille; sekä
- 3) markkinoille saatettavan maidon ja saatettavien maitotuotteiden mukana on terveystodistus, jossa on maininta 1 momentin 1—3 kohdassa ja tässä momentissa säädettyjen edellytysten täyttymisestä, jos maitoa tai maitotuotteita toimitetaan toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

41 §

Keinosiemennys sekä alkioiden ja sulusolujen kerääminen ja markkinoille saattaminen

Valvontavyöhykkeellä noudatettavien sorkkaeläinten keinosiemennystä sekä alkioiden ja sulusolujen keräämistä ja markkinoille saattamista koskevien kiellojen ja toimenpiteiden

määräämiseen sovelletaan, mitä 30 §:ssä säädetään vastaavien suojavyöhykkeellä noudatettavien kieltojen ja toimenpiteiden määräämisestä.

42 §

Lannan kuljetus ja levittäminen valvontavyöhykkeellä

Sorkkaeläinten lannan kuljettaminen pois valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta ja levittäminen valvontavyöhykkeellä sijaitsevassa pitopaikassa on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan suu- ja sorkkatautidirektiivin 41 artiklan 2 kohdan mukaisesti myöntää lupa poiketa kiellosta.

43 §

Muiden valvontavyöhykkeellä pidettävistä sorkkaeläimistä saatujen tuotteiden markkinoille saattaminen

Valvontavyöhykkeellä pidettävistä sorkkaeläimistä saatujen muiden tuotteiden kuin 38—42 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden saattaminen markkinoille on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä kiellettävä, lukuun ottamatta tuotteita, jotka:

- 1) on saatu vähintään 21 vuorokautta ennen arvioitua suu- ja sorkkataudin tuloa suojavyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan ja on siitä lähtien pidetty täysin erillään myöhemmin saaduista tuotteista; tai
- 2) käsitelty suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä VII olevan A osan mukaisesti.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on lisäksi edellytettävä, että 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden mukana on terveystodistus, jossa on maininta vaatimusten täyttymisestä, jos tuotteita toimitetaan muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin.

44 §

Suojavyöhykkeen ja valvontavyöhykkeen väliset kuljetukset

Mitä tässä luvussa säädetään sorkkaeläinten, muiden eläinten, sorkkaeläimistä saatujen tuotteiden ja muiden suu- ja sorkkatautia mahdollisesti levittävien aineiden ja esineiden kuljetuksen kieltämisestä valvontavyöhykkeellä, ei koske sellaisia suojavyöhykkeeltä valvontavyöhykkeelle tai valvontavyöhykkeen kautta muualle taikka valvontavyöhykkeeltä tai valvontavyöhykkeen kautta suojavyöhykkeelle tapahtuvia kuljetuksia, jotka ovat sallittuja tai joihin on saatu lupa 6 luvun säännösten mukaisesti.

45 §

Suu- ja sorkkatautiepäily luonnonvaraisissa eläimissä

Jos suu- ja sorkkatautia epäillään esiintyvän luonnonvaraisissa eläimissä, aluehallintoviraston tulee ryhtyä eläintautilain 30 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin kaikkien ammuttujen ja kuolleen luonnosta löydettyjen sorkkaeläinten tutkimiseksi alueella, jolla tautia epäillään esiintyvän.

46 §

Luonnonvaraisissa eläimissä todetun suu- ja sorkkataudin vuoksi perustettava rajoitusvyöhyke

Jos luonnonvaraisissa eläimissä on todettu esiintyvän suu- ja sorkkatautia, taudin esiintymispaikan ympärille perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke. Vyöhykkeen rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon eläintautilain 33 §:n 2 momentissa tarkoitettut seikat, erityisesti taudin arvioitu levinneisyys sekä alueella oleva luonnonvaraisten sorkkaeläinten populaatio ja sen liikkuminen.

Aluehallintoviraston tulee ryhtyä eläintautilain 30 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin kaikkien ammuttujen ja kuolleena luonnosta löydettyjen sorkkaeläinten tutkimiseksi rajoitusvyöhykkeen alueella sekä raatojen hävittämiseksi tavalla, josta ei aiheudu taudin leviämisen vaaraa.

47 §

Rajoitusvyöhykettä koskevat kiellot, ehdot, rajoitukset ja toimenpiteet

Rajoitusvyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:n nojalla:

- 1) määrättävä kunnaneläinlääkäri tai aluehallintovirasto käymään kaikissa vyöhykkeellä sijaitsevilla sorkkaeläinten pitopaikoissa ja tekemään niissä tarvittavat tutkimukset suu- ja sorkkataudin varalta;
- 2) veloitettava sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat luetteloimaan pitopaikassa olevat eläimet sekä suu- ja sorkkatautiin todennäköisesti jo kuolleet eläimet ryhmittäin sekä täydentämään luetteloa sorkkaeläinten syntymää, kuolemaa sekä epäiltyä tartunnan saamista koskevilla tiedoilla;
- 3) kiellettävä sorkkaeläinten tuominen pitopaikkaan ja niiden vieminen sieltä pois;
- 4) veloitettava sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään sorkkaeläimiä eläinsuojissa tai muussa paikassa pitopaikassa, jossa eläimet voidaan eristää luonnonvaraisista eläimistä;
- 5) kiellettävä vyöhykkeeltä peräisin olevien sorkkaeläinten sekä niistä saatujen sukuolujen ja alkioiden saattaminen markkinoille muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa;
- 6) veloitettava sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat toteuttamaan toimenpiteitä, joilla estetään luonnonvaraisten eläinten pääsy kosketuksiin pitopaikassa pidettävien sorkkaeläinten, niiden rehujen tai eläinten hoidossa käytettävien välineiden tai varusteiden kanssa;
- 7) kiellettävä vyöhykkeellä ammuttujen tai itsestään kuolleiden luonnonvaraisten sorkkaeläinten raatojen, niiden osien sekä muiden mainituista eläimistä saatujen tuotteiden tuominen sorkkaeläinten pitopaikkaan;
- 8) veloitettava sorkkaeläinten pitopaikoista vastuussa olevat toimijat huolehtimaan henkilöiden varusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfiointista eläinsuojien ja pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä;
- 9) veloitettava henkilöitä, jotka ovat olleet kosketuksissa luonnonvaraisten sorkkaeläinten tai niiden raatojen kanssa huolehtimaan tarvittavista peseytymisestä sekä varusteiden ja välineiden puhdistamisesta ja desinfiointiin liittyvistä toimenpiteistä; sekä
- 10) tarvittaessa kiellettävä luonnonvaraisten eläinten ruokinta vyöhykkeellä.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettusta kiellosta.

48 §

Suunnitelma suu- ja sorkkataudin hävittämiseksi luonnonvaraisista eläimistä

Suu- ja sorkkataudin varmistuttua luonnonvaraisissa eläimissä Ruokaviraston on laadittava 90 päivän kuluessa suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteen XVIII B osassa tarkoitettu kirjallinen suunnitelma taudin hävittämiseksi.

49 §

Rokottaminen suu- ja sorkkatautia vastaan

Suu- ja sorkkatautirokotteen käyttö eläimille on kielletty koko maassa, ellei rajoitusvyöhykkeellä toteutettavista hätärokotuksista eläintautilain 40 §:n nojalla toisin säädetä.

50 §

Taudin alueellistaminen

Mahdollisuudesta perustaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä rajoitusalue Suomessa esiintyvän suu- ja sorkkataudin alueellistamiseksi sekä määrätä rajoitusalueella noudatettavista kielloista, ehdoista, rajoituksista ja velvoitteista säädetään eläintautilain 35 ja 36 §:ssä.

51 §

Valmiussuunnitelmat

Suu- ja sorkkataudin varalta laadittava kansallinen valmiussuunnitelma tulee laatia suu- ja sorkkatautidirektiivin 72 artiklan ja liitteen XVII mukaisesti.

Aluehallintoviraston laatimalla viraston toimialuetta koskevalla valmiussuunnitelmalla varataan käyttöön tilat, henkilökunta ja kaikki ne välineet ja tarvikkeet, joita tarvitaan taudin hävittämiseksi nopeasti ja tehokkaasti. Valmiussuunnitelmaan on myös kirjattava ne sorkkaeläinten pitopaikat, joilla on merkitystä rotujen eloonjäämisen kannalta välttämättömän ydinkarjan jalostuksessa.

52 §

Suu- ja sorkkataudin diagnosointi

Diagnosoinnissa on käytettävä suu- ja sorkkatautidirektiivin liitteessä XIII vahvistettuja testejä ja standardeja.

53 §
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 25 päivänä maaliskuuta 2020.

Tällä asetuksella kumotaan suu- ja sorkkataudin vastustamisesta annettu maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintä- ja elintarvikeosaston päätös (5/EEO/96) sekä suu- ja sorkkatautia koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanosta annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (7/EEO/04).

Helsingissä 4 päivänä maaliskuuta 2020

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies

Katri Levonen